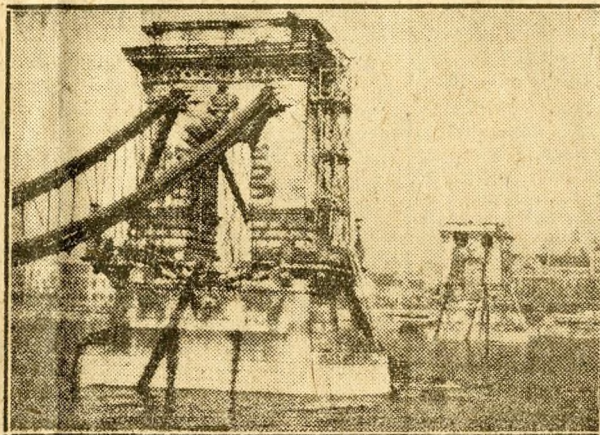

Díszbe öltözött a pesti és budai Dunapárt és a hőmpölygő nagy folyam fölött büszkén ívelő hídon vörös és nemzetiszínű zászlók hirdetik: újabb győzelmet ünneplünk, hároméves tervünk egyik nagy műszaki alkotásának elkészülését, a Lánchíd újjászülését. Budapest lakossága már napok óta nagy tömegben zárandokolt a hídhoz: izgatottan figyelte az építési munka utolsó részleteit, a teherpróbát, a világítási próbát. Érezte, hogy jelentős esemény szemtanuja: újra áll Budapest legszebb hídja, a Duna „ékszepe”, az a híd, amely — mint Gerő elvtárs mondotta — „a magyar alkotmány tudás szimbóluma és Budapestnek, de az egész országnak is szimbóluma.”

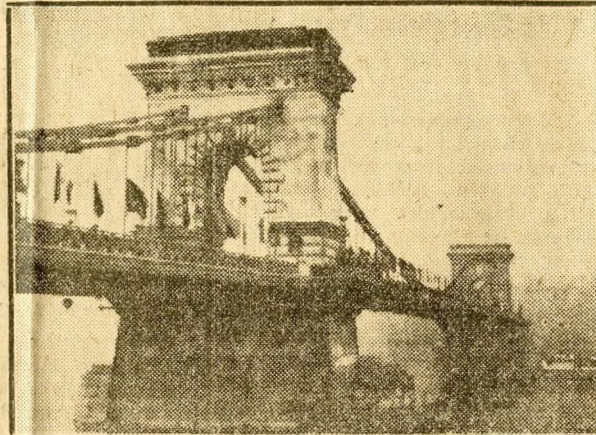
A Lánchíd valóban már akkor, amikorra Széchenyi felvetette az állandó híd merész tervét, a haladás gondolatát is jelképezte a maradisággal szemben s amikor a magyar országgyűlés elhatározta, hogy a megépítendő hídon mindenkinek, tehát a kiváltságot élvező nemességnek is vámot kell fizetnie, a Lánchíd a nemesi kiváltságok megtörésének szimbóluma is lett. De fennállása több mint kilenc évtizede alatt mégis inkább volt a nemesek, a kiváltságosok hídja, mint a dolgozóké. Csak szó maradt az olyan kérdés, mint azé a magasrangú vármegyei tisztviselőé, aki kijelentette, hogy „inkább Paksra kerül le átkelni a Dunán, ha Budára menni leend kénytelen, mintsem nemes létére vámot fizessen”. Az elkövetkezendő évtizedekben urak és nemesek hintói nagyonis vígan gördültek végig Pest akkor kalmárosodó városrészéből a Lánchídon át Budára és vissza s a szegény nép — amelynek keresnivalója sem akadt arra — volt az, amely elkerülte. Később is a pesti bankárok hintói robtogtak föl a Fürdő-utcából, majd autóiok suhantak föl a Tisza István-utcából a Várba — és így kötötte össze a Lánchíd a kifejlődött kapitalizmus üzleti negyedét a csorbítatlan, jogokkal fennmaradt arisztokrácia úri budai negyedével. De a népnek is volt valami dolga vele: már akkor felavatta a még csak félig kész Lánchídat, amikor az elnyomók képviselőjét, Lamberg grófot a híd előtt kiráncigálta kocsijából s szívébe kést mártott. A nép lábai alatt akkor dobbant meg a Lánchíd, amikor a 60-as években végighőmpölygtek rajta az önkényuralom-ellenes tüntetések, vagy jóval később, amikor a budapesti proletariátus 1912-ben, 1918-ban, 1919-ben és 1930-ban végigőzönlött rajta.

Kissé jelkép volt a Lánchíd pusztulása is, amelyre az első kísérletek még a híd felavatása előtt megtették

A HÍD

Ilyen volt...

Ilyenné lett!

a haladás ellenségei. 1849-ben Hentzi Habsburg-tábornok fel akarta robbantani és nem rajta múlt, hogy terve nem sikerült. De amit ő akkor nem végzett el, azt végrehajtotta a náci-imperializmus. Hiába hangzottak el a rádióban most öt éve Rákosi elvtárs figyelmeztető szavai, hogy „a hídok aknakamrai színültig tele vannak robbanóanyagokkal”, hiába figyelmeztette a veszedelemre, amely hidjainkat, fővárosunkat, országunkat fenyegette, voltak magyarok, akik elhitték, hogy ami a magyarságnak szent, ahhoz a barbárok nem fognak hozzáválni. Pfeiffer-Wildenbruch náci-tábornok sikeresebben hajította végre a haladás ellenségeinek parancsát, mint elődje, Hentzi és az 1945 január 19-re virradó éjszakán felrobbantatta a Lánchídat. A Dunába omlott gyönyörű ívek jelképeztek: mire képesek ellenségeink, mennyire határtalan romboló diühük, milyen kétségbeesett, oktalan, gonosz lépésre szánják el magukat haláltusájukban.

Es jelkép a Lánchíd újjáépítése is. A költő, aki Dunába dőlt hidjaink roncsai fölött elborongva így énekelt: „lesz kor, hogy talpraállnak” — nyilván évtizedekben gondolkozott, egy eljövendő korra várt s nem vette észre, hogy ez a korszak valójában már a romok fölött megkezdődött s hároméves tervünk megindulásával, a „fordulat évével” kibontakozott. A régi pompájánál is szebben tündöklő Lánchíd mindene-előtt annak a jelképe, hogy a magyar kommunisták

haladó nemzeti hagyományaink leg-hűbb örzői, legharcosabb folytatói. Mi nemcsak Dózsa, Tancsics és Petőfi népének valljuk magunkat, hanem a maradiságon győzedelmeskedő olyan hatalmas műszaki alkotások megteremtői hű követőinek is, mint a Lánchíd.

Es a Lánchíd a kommunisták akaratának, megbízhatóságának, szavahihetőségének jelképévé is vált. „Az események nemcsak azt mutatták meg, hogy a magyar kommunisták csak olyan célokot tűznek ki maguk elé, amelyek a magyar dolgozó nép érdekét szolgálják, hanem azt is, hogy terveik reálisak, megvalósíthatók s hogy e tervek feltételei adva vannak vagy végrehajtásuk folyamán megteremtődnek” — mondotta Rákosi elvtárs és éppen a Lánchíd példája mutatja, hogy ez alkalommal is olyan ígéretéről volt szó, amelyet megtartanak s olyan ügyről, amelynek megvalósítását az egész ország várta. Két évvel ezelőtt hangzott el az ígéret, hogy a Lánchíd 1949 november 20-ára, első megnyitása századik évfordulója napjára készen lesz. Az ígéret résznek tűnhetett, hiszen annakidején a híd előkészítése és felépítése két évtizedig, a 910-es években történt átépítése is három évig tartott. Most voltaképpen majdnem új hídat kellett építeni, nagyobb, erősebbet, teherbíróbbat, mint az eredeti volt. De kommunisták ígérték, akik tudták, hogy a feltételek megvannak s ami nehézség akad, azt a végrehajtás során leküzdik.

Pedig nem volt könnyű feladat és ez alatt a húsz hónap alatt, amíg a Lánchíd felépült, vált a Duna legszebb hídja a magyar munkásosztály és pártja szívós akaratának jelképe mellett eleven valósággá is. Mozgósítottuk az egész magyar társadalmat és így lett lehetséges, hogy a 44 millió forintos építési költségből 36 milliót a magyar dolgozók áldozatkészsége hozott össze.

De ennél is egyszerűbb és egyenesen hősi volt az, amit az immár világhírű magyar hidépítő munkások és mérnökök végeztek e húsz hónap alatt. Szinte megszoktuk már, hogy a magyar hidépítők nem ismerik a lehetetlent, mégis a Lánchíd felépítése túltett minden eddigi teljesítményükön. Gondoljunk csak azokra a munkásokra, akik a leomlással fenyegető pillérpárkányokra életük kockázatásával felmásztak s ott kezdtek a javítás munkájához. Gondoljunk azokra, akik a legújabb technikát feltalálva és alkalmazva, az omló falazatot úgy szilárdították meg, hogy messziről cementhabarcsot löveltek rá és így fogták össze a leváló részeket. Gondoljunk Özd és Diósgyőr munkásaira, akik az anyaggal küzdve kiegyenesítették az elgörbült láncszemeket és így lehetővé tették kétharmad részük újra-felhasználását, s akik versenyben harcoltak az időért, hogy a hatalmas láncok elkészüljenek. És gondoljunk végül azokra, akik az 1948—49-es tél jegzállásai közben sem hagyták abba a munkát és merész újítással úgy kezdték

szerezni az 5000 tonna súlyú vasszerkezetet, hogy többhónapi munkaidőt és jelentős segédanyagot sikerült megtakarítaniok. A munka hősei ők, csupa régi ismerős, akik dolgozó társaiknak előbb már felépítették a Kossuth-hídat, a Szabadság-hídat, a Margit-hídat és akik most, e nagy és dicső teljesítmény után új feladathoz fognak, új győzelemre mennek a hidépítés frontján. Méltó kitüntetés érte mindnyájukat, amikor a Szaktanács az egész Lánchíd-építést élükemre nyilvánította.

Milyen emberek is ezek a hidépítők? Különleges férfiak talán, amilyenek csak a hidakon találhatók, a lengő pallókon dolgozva, a sodró víz fölött imbolyogva, a szédülést leküzdve, sehol-sincs módon? Nem, ilyen munkások nemcsak itt találhatók. Ilyenek, a legjobbak, a legkitartóbbak, a munka elenjáró katonái ma már egyre többen vannak az üzemekben: ők a magyar munkásosztály élharcosai, akik kezükbe vették az ország irányítását s akik a Lánchíd építése mellett ez idő alatt az egész országot is újjáépítették. Ok, a magyar munkások azok, akiknek — mint Rákosi elvtárs mondotta — „szemhaláluk kitalált munkájuk és az egész nemzet építése között: akik megértették, hogy jobb munkájuk a jobb jövődőt is építi”. Ennek az új típusú munkásnak a kezenyomán lett a roncsokból a Dunán bátran ívelő gyönyörű híd, ez az új típusú munkás, aki munkáját dicsőséggel és becsülettel érzi, építette újjá az elmúlt évek alatt roncsokból egész Magyarországot is.

Igy lett a Lánchíd helyreállítási, újjáépítési programunk, hároméves tervünk jelképévé is a magyar munkás alkotmányának eleven és ragyogó bizonyítékává is. S éppen most, amikor a Lánchíd elkészülésével szinte egyidőben befejezzük országunk nagy újjáépítési tervét, úgy lépünk át az ötéves tervvel megnyitott új korszakba, mint ahogy új hidunk átvezet az egyik partról a másikra. Ha rálépünk az újjáépült Lánchídra, a pilléreken ott látjuk ragyogni Magyar Népköztársaságunk ötágyú csillagos címerét, mint megtett utunk másik szimbólumát s mint biztató csillagot, amely világít népünknek a további úton, hogy állhatatosan menjünk előre, Pártunk vezetésével, a szocializmus, a felemelkedés felé.